

Štev. 35

V Ljubljani, v soboto, 13. februarja 1943-XXI

Leto VIII.

Izključno pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujeja
Izvor: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6 Ljubljana
Redazione Amministrazione Kopitarjeva 6 Ljubljana

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provincia italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Bollettino no. 993

Le attrezzature portuali di Bougie bombardate

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:
Il maltempo ha ostacolato le operazioni nel settore tunisino.
Un aereo britannico, colpito dal tiro di una nostra autoblinda, è precipitato al suolo.
Le attrezzature portuali di Bougie sono state bombardate da velivoli italiani.
Tra Roji e Creta cacciatori germanici abbattano due aerosiluranti avversarie.

Vojno poročilo št. 993

Pristaniške naprave v Bougie bombardirane

Slabo vreme je oviralo nastope na tunizijskem področju.
Eno angleško letalo, ki ga je zadel strel z našega oklepnege avtomobila, je treščilo na tla.
Italijanska letala so bombardirala pristaniške naprave v Bougie.
Med Rodosom in Kretom so nemški lovci zbili dva nasprotnikova letalska torpednika.

Novi poveljnik nemške vojne mornarice - poročstvo za uspeh podmorniškega vojskovanja

München, 13. februarja. s. List »Münchener Neueste Nachrichten« razpravlja o besedah, ki jih je izrekel ob prevzemu vodstva nemške vojne mornarice admiral Doenitz, ko je dejal, »da bo vpregel vse sile nemške vojne mornarice za podmorniško vojno«. List omenja, da je Doenitz 27. septembra 1935 prišel v prenosno nemškega podmorniškega orožja, ko je imel na razpolago le dve majhni podmornici po 250 ton. Ni treba zanikavati, da se je takoj po končani svetovni vojni 1914-1918 splošno uveljavilo prepričanje, da je uvedba oborožene spremljave za trgovske ladje za vselej omtvili delovanje podmornic. Toda admiral Doenitz ni mislil tako. Bil je fregatni kapitan in poveljnik podmorniškega oddelka. Pro-

Dr. Göbbels o organiziranju velike nemške napadalne armade v zaledju sedanje zimske bitke

Berlin, 13. febr. s. V vsakotrednem članku, ki ga prinaša list »Das Reich«, pravi nemški propagandni minister dr. Göbbels, da je nemško ljudstvo trdno prepričano o končni zmagi in da nihče v Nemčiji ne misli, da bi odpravil pri odporu, katerega zahteva ta boj, ki gre do dna. Junaški zgled Stalingrada, ki je mnogim odprl oči o veliki vojni resničnosti, je pri nemškem ljudstvu še bolj ojačeval voljo do odpornosti in do zmage, ki je zdaj še bolj kakor prej pripravljeno iti za svojim poglavarjem po kakršni koli, tudi najtežavnejši poti, samo da ta pot drži do zmage. Nemško ljudstvo je pripravljeno prenašati vse žrtve, ki jih zahtevajo od njega, zakaj geslo sedanjega trenutka je: totalitarna vojna na vseh področjih udejstvovanja.

Sovražnik se upa, da se bodo ponovili dogodki iz leta 1918, toda to se nikakor ne more zgoditi, ker so danes ljudstvo in njegovi voditelji nerazdelljiva celota in ker sam državni poglavar izhaja iz ljudstva.

»Ne moremo prikrivati, da smo na vzhodnem bojišču doživeli nekaj neuspehov. A prepričani smo, da je treba ogromni izdelovalni stroj našega naroda samo obrniti v pravo smer, pa bomo nadaljevali pot naprej in dosegli svoje cilje. Zaradi tega mora ljudstvo biti pripravljeno, da bo delalo v tem smislu. Mora imeti trdno voljo in junaško čustvovanje. Imamo vse pogoje, da bi dosegli popolno zmago čimprej. Medtem ko naše čete bijejo veliko zimsko obrambno bitko, se v zaledju or-

ti ladijskim spremljavam, zavarovanim po vojnih ladjah, je bilo treba postaviti skupine podmornic, tako imenovane »krdelca«, v čemer so se podmornice urile e pred vojno. Pri tej priliki se je admiral Doenitz prikratk srečal z najmlajšim podmorniškim poveljnikom Prienom, ki je jeseni leta 1939 vdril v Scapa Flow in potopil oklepni »Royal Oak«, torpediral pa »Repulse«. To je bil neke vrste simbol in Prien je tedaj dejal: »Jaz sam sem te en ud velikega leva. Hotel sem storiti to, kar sem storil, ker sem bil njegov gojilec. Tako je mislila stara garda in tako, končuje list, mislijo danes tudi vsi poveljniki nemške vojne mornarice, ki se udeležujejo tega velikanskega boja.

ganizira velika armada, ki ji bodo zaupani bodoči napadalni nastopi in ki si bo morala zaslužiti zmago od dneva do dneva, ko bo dejala dokaz o veliki drznosti in o neomajni vztrajnosti,« končuje minister.

Poročilo angleškega ministrskega predsednika o posvetu v Casablanci

Lisbona, 13. febr. s. Državni tajnik za Indijo, Amery, je v angleški spodnji zbornici povedal, da so oblasti ob jesenskih neredih v Indiji prijele 60.229 oseb, od katerih jih je bilo 1. decembra še vedno 39.493 v ječah.

To je povedal Amery v odgovor na vprašanje delavskega poslance Sorensona. Amery je dalje povedal, da je v istem času policija 470 krat streljala na množice, vojska pa 280 krat.

Churchill je podal nekaj podatkov o sedanjem vojskem položaju. Začel je s pozivom domoljubom na obeh straneh Atlantskega oceana, naj zapro usta vsem tistim, ki bi radi skalihi vođe, pa naj bodo kjer koli. Prešel je nato na sestanek v Casablanci in dejal:

»Šanje. Ta čudni lord bi bil rad kaj izvedel o angleških in ameriških pomorskih izgubah ter zakaj si poročila o njih v Angliji in Ameriki tako nasprotujejo. Dvoje hudo kočljivih vprašanj. Čeprav so mu nekateri tovariši namignili naj rajši drugič vpraša, je Lord Shinwall ogorčeno vztrajal, češ, da tako poročanje ni resno in da povzroča zmedo. »Saj to pa ravno želimole je odvrnil Churchill.

Gospodarsko tekmovanje med Anglijo in Ameriko

Lisbona, 13. februarja. s. Ameriške trgovske družbe za letalske prevoze so se zedinile, da bodo sprožile v javnosti propagando, ki naj bi prisilila kongres, da bi se lotil razprave o nujnosti, da si Združene države po vojni zagotovijo vodstvo in prvenstvo v letalskih prevozihi. Vsa ta propaganda, ki polni cele strani ali celo cele revije in dnevnike Združenih držav, je vrgla v javnost svoje bojno geslo: »Združene države morajo postati letalska sila št. 1«. Skoraj istočasno pa se razvija neka druga trdovratna borba, ki jo podpirajo visoki finančni krogi ter ameriški veletrgovci proti slehernemu bodočemu gospodarsko-finančnemu sporazumevanju z Veliko Britanijo. V

Nepovezani napadi sovražnika na področju Velikih Luk so se zrušili. Napadi letalstva so bili usmerjeni na izhodiščne postojanke in sovražnikova taborišča.

Na fronti med Volhovom in Ladoškim jezerom ter pred Petrogradom je sovražnik popustil na silovitosti. Na žariščih traja premikalna obrambna bitka nespremenjeno dalje.

Sovražnik je obnovil svoje napade pri Novorosijsku in zamen skušal na ladjah vdreti v mestno pristanišče.

Cete neke nemške oklepne divizije so na mostišču ob Kubanu preprečile sovražnikove poskuse za obkolitev in prizadele nasprotniku kar najhujše izgube. V zadnjih dveh dneh so izgubile sovjetske čete na odseku te divizije več kakor 1700 mrtvih, 850 ujetnikov, 35 topov in mnogo pehotnega orožja vseh vrst.

Ob Donecu in zahodno od oskolskega ods-ka je bilo bojno delovanje neznatnejše kakor v prejšnjih dneh. Na posameznih mestih so naše čete prestregle napade sovražnikovih napadalnih oddelkov v premakljivem bojevanju. V teh bojih so uničile en sovjetski polk, en smučarski bataljon in več topniških postojank.

Na prostoru severno od Kurska so se izjalovili nadaljnji sovjetski napadi na našo obrambno fronto z močnimi izgubami.

Berlin, 13. februarja. s. Nemški minister za narodno gospodarstvo dr. Funk je imel kot predsednik nemške Narodne banke na seji banke govor o gospodarski in denarni politiki Nemčije. Poudaril je, da je nemška denarna in valutna politika omogočila tudi v letu 1942 biti kos vsem finančnim zahtevam, ki so kakor koli v zvezi z vojskovanjem. Nato je dejal, da je nemška marka obdržala svojo vrednost nespremenjeno in da je nemški narod ohranil svoje neomajno zaupanje v to, da njegovi prihranki ne bodo propadli. To zaupanje — je nadaljeval predsednik Narodne banke — temelji na dobrih načinih, ki se jih nemška vlada drži na finančnem področju in ki od svoje strani spet temelje na popolni ustavitvi cen in plač ter na mobilizaciji vseh ustvarjalnih sil. Po zalogi tega — je dejal minister dr. Funk — je bilo v sedanji proračunski dobi za štiri milijarde državnih kratkoročnih obveznic manj. S svojimi prihranki je nemški narod pokazal, da je povsem razumel potrebo, da se mora v vojnem času potrošnja zmanjšati. Hranilne vloge so se v preteklem letu zvišale od 15 na 50 milijard. To je z valutnega stališča važno, zlasti če pomislimo, da je bil ta prihranek dosežen, ne da bi se denarna vrednost kaj zmanjšala. Prva posledica tega je bila izredna živahnost na denarnem trgu, zaradi česar je bilo mogoče brez kakršnih težav v celoti kriti velike državne stroške.

V svojih nadaljnjih izjavah je minister dr. Funk poudaril, da načini, ki se jih danes poslužuje na denarnem trgu, niso plod kakšne improvizacije, ker pri njih lahko računamo e skušnjami dolgih let. Kadar grozi, da bo napetost med koloninami dobrih za uporabo in vrednostjo dobrih in vrednostjo denarja postala še večja, je treba izdati zaradi povečanja vojne izdelave tem vitezje ukrepe, čim večja je takšna napetost. In vprav to se mora zdaj v zvezi z mobilizacijo novih ustvarjalnih sil zgoditi, da se bo povečala vojna izdelava.

Dr. Funk je potem govoril o davčni politiki, na katero se morajo opirati omenjeni ukrepi.

.....

Poročilo angleškega ministrskega predsednika o posvetu v Casablanci

Na tem sestanku smo natančno prefesali način, kako bi vse sile nasprotnika zapletli v boj v najširšem pomenu te besede tako, da bi se nasprotnik telesno in duhovno v tem ognju in krvi zadušil. Dokopati se do tega uspeha, pa ni tako preprosto. Prva stvar je, da naše sile spravimo v akcijo. Združene države morajo prevoziti dolgo pot čez ocean, preden pridejo v stik z nasprotnikom. Pa tudi mi moramo čez morja in oceane. Toda prevažanje čez ta morja je šele prvi del naše naloge, kajti potem je treba preiti k težki in zapleteni nalogi izkrcanja na točkah, ki jih je nasprotnik silovito utrdil. Nadalje je treba vse izkrcane čete stalno oskrbovati. Tukaj je Churchill govoril o hudi podmorniški nevarnosti in dejal, da je bilo to vprašanje eno glavnih na sestanku v Casablanci. Rekel je: Izgube, ki jih imamo na morjih, so precej težke, ker ovirajo naše nastope in nam delajo zapreke, da bi mogli na določenem odseku nastopiti z vsemi svojimi silami, in tako podaljšujejo vojno. Število nasprotnikovih podmornic se množi. O izdelavi ladij, ki bi bile mnogo hitrejšje kakor podmornice, je rekel, da bi bila ta stvar mnogo predraga, pač pa se je izjavil za naglo povečanje izdelave sedanjih oblik ladij. Potem je priznal, da je morala Velika Britanija tudi na prostoru ob Sredozemskem morju kloniti pred Združenimi državami. Povedal je, da je dobil vrhovno poveljstvo nad tem bojiščem v roke general Eisenhower, kateremu so podrejeni mnogi britanski generali. Angleški predsednik vlade je nato naslovil hvalilne besede na sovjetsko vojsko in rekel, da ne bi bil kos vsem dogodkom, če ne bi bil popolnoma prepričan, da bo sleherni stvar, ki je za človeka sploh izvedljiva tudi storjena in zato stopajo zavezniške sile v stik z nasprotnikom z vso odločnostjo.

teh krogih zatrjujejo, da »se Velika Britanija bridko moti, ako misli, da se bo s svojimi sedanji gospodarskimi in socialnimi načrti znova polastila nadzorstva nad svetom.« To stališče, kaže, da v veliki meri podpira tudi zbornica, ki že dva dni odklanja svoje privoljenje predlogu za plačevanje komisije, ki naj bi se bavila z načrti za ureditev finančnih vprašanj po vojni. Hkrati in enako pa se nadaljuje boj in obsojanje vlade zaradi britanskih tehnikov, ki jih London vzdržuje v Washingtonu zato, da bi vplivali na Združene države v smislu angleških gospodarskih načrtov.

S severnoafriškega bojišča poročajo samo o krajevnem bojnem delovanju.

Angleški bombniki so napadli včeraj v poznih večernih urah severnonemško ozemlje. Prebivalstvo je imelo izgube; v mestu Wilhelmshaven je bilo povzročene nekaj škode na poslopih.

Pri nočnih vznemirjevalnih poletih posameznih angleških bombnikov nad zapadnim nemškim ozemljem so bile posamič vržene tudi bombe, ki so povzročile neznatno škodo. Mornariško topništvo in lovška letalska obramba sta sestrelili 7 sovražnih letal.

Naloge nemškega denarstva in gospodarstva ob sedanji mobilizaciji vseh sil za vojno

Poudaril je, da ta politika sestavlja podlago zdravilnih vojnih financ. Nemško gospodarstvo in nemški narod še daleč ništa prišla do skrajnih meja svoje zmogljivosti. V gospodarski in valutni politiki s tujimi državami — je dejal minister dr. Funk — je tako v Nemčiji kakor v drugih državah najvažnejše vprašanje v tem, kako urediti plačila. Ze sedaj se mednarodni načini plačevanja, ki temelje na kompenzacijah, uveljavljajo in se bodo še toliko bolj po vojni. Kadar Nemčija eklene kak tak sporazum s svojim zaveznikom, je to nekaj čisto drugega, kakor pa morejo doseči Angleži v šibkem sodelovanju s svojimi zavezniki.

»Nemški narod«, je končal dr. Funk, »se lahko zanesa, da ukrepi, ki so bili izdani na finančnem področju z namenom, da nemški denar obdrži svojo veljavo, ter predpisi za izvajanje ukazane in učinkovite vojne finančne politike, odgovarjajo nujnim potrebam v sedanjem trenutku.«

Imenovanja podtajnikov v treh ministrstvih

Rim, 13. februarja. s. Z ukrepi, ki bodo v kratkem objavljeni, so bili sprejeti odstopi državnih podtajnikov v vojni, kmetijskem in prometnem ministrstvu, to je generala Seuera, narodnih svetnikov Maninnija, Pascolata, Jannellija in de Marsanicha za novega podtajnika v vojnem ministrstvu je bil imenovan brigadni general Antonio Sorice. Za podtajnika v kmetijskem ministrstvu sta bila imenovana: nar. sv. Carlo Fabrizio, doktor gospodarskih in trgovskih ved, profesor na vseučilišču v Triesteju ter nadzornik fašistovske stranke; nar. sv. vojvoda di Spadafora, doktor kmetijske kemije ter dosedanji podpredsednik kmetijske konfederacije. Za podtajnike v ministrstvu za promet so bili imenovani: nar. sv. dr. inž. Giuseppe Peverelli, predsednik novarske pokrajine, nar. sv. dr. inž. Luigi Seariotti ter nar. sv. Dominico Arcidiacono, mornariški častnik ter letalski pilot.

Štetje treh letnikov zdravnikov in zdravnic

Rim, 13. febr. s. Po določilih zakona o disciplini državljanov v vojnem času je državno središče za delovno službo zapovedalo, naj pristojna zvezna središča delovne službe izvedejo štetje vseh zdravnikov in zdravnic ter nadzorstveni nabor moških zdravnikov, rojenih v letih 1914, 1915 in 1916. Za štetje bodo zdravniki dobili osebno vabilo in se bodo morali zglasti pri zveznem središču delovne službe, če prebivajo na sedežu pokrajine; če pa prebivajo po drugih občinah, se bodo morali zglasti v nabornih središčih delovne službe, ki so ustanovljene pri sleherni fašistovski organizaciji. Zdravniki se bodo v teh središčih morali zglasti z istovetnostnimi dokazili in bodo morali episati prijavo z vsemi podatki, ki jih bodo od njih zahtevali. — Nadzorstveni vpoklic zdravnikov, rojenih v letih 1914, 1915 in 1916, pa bo izveden z razglasom in zdravniki se bodo morali zglasti tako, kakor je določeno za štetje. Kdor se brez opravičenega razloga ne bo zglastil v središčih delovne službe, bo naznanjen sodni oblasti in kaznovan po čl. 23, ki določa globo do 300 lir.

Ukrepi za vpoklic vseh nemških državljanov k obrambi

Berlin, 13. februarja. s. Izdana so bila določila o izvedbi ukrepa za vpoklic nemških moških in žensk, da bodo s svojim delom pomagali pri državni obrambi.

Vesti 13. februarja

V Indiji narašča splošno ljudsko gibanje za osvoboditev Gandija, poročajo iz Bangkoka. Iz Kalkute je prišla vest, da je zakonodajna skupščina včeraj soglasno potrdila predlog, naj angleška oblast Gandija takoj in brezpogojno izpusti iz zapor.

Videz je, da bodo pred uvedbo slovitiga Beveridgeovega načrta za socialno reformo v Angliji morali začeti z reformo v glasovanju. »Daily Mail« namreč piše, da je lord Bravason v spodnji zbornici zahteval, naj se socialne razlike med posameznimi sloji najprej odpravijo tako, da bodo vsi enako izgovarjali; zato pa da je treba odpraviti oksfordski naglas.

Japonski letni proračun za leto 1934-44, ki znaša 13 milijard jenov, je japonska poslanska zbornica soglasno potrdila.

Zahvala princa Piemontskega Visokemu komisarju

Ljubljana, 12. februarja.

Na brzojavko, ki jo je poslal Visoki komisar ob srečnem rojstvu princese Beatrice, je visoki princ tako odgovoril:

»Ganjeni nad plemenitim čestitkami se princesa in jaz živahno zahvaljujemo vam in prebivalstvu za udeležbo pri našem velikem veselju. — Umberto Savojski.«

Sprememba predpisov o poslušanju radia

Člen 1. Za nabavo in posest sprejemnih radijskih aparatov, izvzemši za trgovinske trdnice, in njih rabo po komer koli je potrebna dovolitev, ki jo izda na prošnjo prizadetih v občini Ljubljana Kr. kvestura, v drugih občinah pokrajine pa pristojno okrajno načelstvo.

V prošnjah je treba navesti osebne podatke prošilca, njegovo stalno bivališče in poklic, podatke aparata kakor tudi ime pooblaščenca trdnice, pri kateri misli dati prošilec aparat blokirati, kakor je predpisano v naslednjem členu 2.

Dovolitev se izda za nedoločeno dobo in se lahko vsak čas preklicuje.

Člen 2. Na vseh radijskih aparatih, ki se uporabljajo v Ljubljanski pokrajini, se mora namestiti priprava, e katero se da omejiti sprejemanje na oddaje ljubljanske radijske oddajne postaje.

Samo v posebnega ozira vrednih primerih sme dovoliti oblastvo iz člena 1. posest radijskega aparata z uporabo postaje za vse valove.

Vendar je prepovedano imetnikom radijskih sprejemnih aparatov uporabljati sprejemne radijske aparate ali dopuščati njih rabo, da bi se poslušala radijska poročila in obvestila sovražnih ali nevtrálnih radijskih postaj in tudi prepovedano vsakomur, da bi kakor koli sprejete novice razširjal.

Dalje je prepovedano, imeti zunanje radijske antene.

Za njih odstranitev so nerazdelno zavezani njih lastniki in lastniki nepremičnin, na katerih bi bile nameščene.

Člen 3. Pripravo iz člena 2. te navedbe mora namestiti za to pooblaščenca trdnica in jo morajo pred izročitvijo aparata uporabniku preskusiti strokovni organi Kr. finančne straže.

Priprava za blokiranje se zapeljuje z zalivko (plomb): da ostane zalivka nedotaknjena, kar bodo ugotavljali občasno posebni uslužbeni, so odgovorni posestniki aparatov.

Če bi se radijski sprejemni aparat tako pokvaril, da bi bilo za popravilo treba načeti zalivko, morajo vložiti posestniki aparatov prošnjo pri oblastvi iz člena 1. in navesti pri tem trdnico, pri kateri mislijo dati popraviti aparat.

Pečat se sme sneti in aparat znova blokirati samo v prisotnosti omenjenih strokovnih organov.

Člen 4. Radijski sprejemni aparat, ki so po predpisih navedbe z dne 26. marca 1942-XX, št. 56, izročeni občinskemu uradu, se smejo na prošnjo, ki jo je vložiti skladno s predpisi člena 1. in z navedbo pooblaščenca trdnice, pri kateri misli prošilec dati aparat blokirati, vrniti upravičencem po predhodni namestitvi priprave za blokiranje iz prednjega člena.

Če se prošnji ugodi, izda Kr. kvestura oziroma okrajno načelstvo označeni trdnici posebno dovolilo, s katerim dobi pri občinskem uradu aparat.

Člen 5. Dovolitev po prvem odstavku člena 2. navedbe z dne 26. marca 1942-XX, št. 56, da se smejo obdržati radijski sprejemni aparati, so preklicane.

Prizadeti lastniki ali imetniki aparatov, ki bi radi obdržali aparate, blokirane po predpisu člena 2. te navedbe, morajo vložiti v desetih dneh od uveljavitve navedbe prošnjo pri oblast-

Komisarji okrajnih glavarstev pri Visokem komisarju

Včeraj ob deseti dopoldne je sprejel Visoki Komisar v vladni palači komisarje okrajnih glavarstev Ljubljanske pokrajine, v navzočnosti podprefekta dr. Davida, šefa kabineta dr. Bisia, nadzornika tehnične službe šefa računovodstva in drugih funkcionarjev Visokega komisariata.

Okrajni komisarji so obširno poročali o vseh vprašanjih, ki se tičejo političnega, gospodarskega in socialnega življenja pokrajine.

Eksc. Grazioli je dal navodila za bodoče delovanje s posebnim odnosom na prehrano, na delovno delovanje, živinske sejme in pobiranje mleka.

Včeraj ob deseti dopoldne je sprejel Visoki Komisar v vladni palači komisarje okrajnih glavarstev Ljubljanske pokrajine, v navzočnosti podprefekta dr. Davida, šefa kabineta dr. Bisia, nadzornika tehnične službe šefa računovodstva in drugih funkcionarjev Visokega komisariata.

Okrajni komisarji so obširno poročali o vseh vprašanjih, ki se tičejo političnega, gospodarskega in socialnega življenja pokrajine.

Eksc. Grazioli je dal navodila za bodoče delovanje s posebnim odnosom na prehrano, na delovno delovanje, živinske sejme in pobiranje mleka.

Člen 6. Zoper zavrnitev prošnje je dopustna pritožba na Visokega komisarja, ki odloči dokončno.

Pritožbo je treba vložiti v roku 15 dni, ne opraša pa ob obvezne oddaje aparata.

Člen 7. Kdor koli krši določbe te navedbe ali navedbe z dne 5. julija 1941-XX, št. 64, ga kaznuje Vojaško vojno sodišče Vrhovnega poveljstva oboroženih sil »Slovenia-Dalmazia«, oddelek v Ljubljani, z ječo 18 mesecev, samo ali združeno z denarno kaznijo do 30.000 lir.

Vselej pa se odredi zaplenba aparata.

Člen 8. Ta navedba, s katero se razveljavljajo navedbe z dne 26. marca 1942-XX, št. 56, z dne 27. aprila 1942-XX, št. 76, in z dne 9. maja 1942-XX, št. 83, in vse druge nje nasprotujoče ali z njo nezdružljive določbe, stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

SGARAVATTI SEMENTI S. A., PADOVA

Sementi di Ortaggi, Foraggi ecc.
Semena za zelenjavo, krmila itd.

Chiedere offerta. — Zahtevajte ponudbo.

Znani nemški veslač in državni reprezentativci Walter Flinsch je padel na vzhodnem bojišču. Bil je poročnik. Flinsch je večkrat zastopal Nemčijo na mednarodnih veslaških dvobojih. Doma je bil iz Monakovega.

Narodne smuške tekme GIL-a v Asiago

Tiskovni urad Zveze Fašijev sporoča: Letos je bilo v Asiagu 12. narodno smučarsko tekmovanje Italijanske litorske mladine. — Ljubljanski Gil je prvič poslal zastopstvo Balil in Avanguardistov.

Koncert pianistke Emilije Dernovškove

Ljubljana, 13. februarja.

V mali filharmonični dvorani je sredi noči nastopila profesorica Glasbene Maticе gospa Emilija Dernovškova. Po slovesu, ki si ga je v razmeroma kratkem času pridobila kot odlična vzgojiteljica v klavirski pouku — ni dvoma, da je to posebno odliko prinesla ravno od doma — nam je s svojim drugim samostojnim koncertom ponovno izpričala, da jo moramo ceniti tudi kot resno umetnico.

Lotila se je precej težkega sporeda, ki je prstom nudil le malo oddiha: G. Martucci (Tarentella), J. Suk (Poetične črtice v petih stavkih), M. de Falla (Baskovska fantazija), F. Chopin (Impromptu op. 36 ter znani valček op. 69, 2) in F. Liszt (Meditacija »Po čitanju Danteja«).

Če bi hoteli slog njene igre spraviti v splošen obrazec, bi lahko rekli, da ga preveča v celoti neka moškost, ki jo redko začetimo izpod ženskih rok. Za tako igro je značilna manjša razsežnost v dinamiki: v interpretaciji pride kmalu do razmeroma nasičenega poudarka, ki se le redkeje še stopnjuje ali splahni. Posredno bi omenjeno značilno potezo moškosti odkrili še v načinu, kako je na primer prikazala poslednja dva skladatelja, ki sta si po temperamentu tako nasprotna: F. Chopina in F. Liszta. O prvem velja nekako tiha sodb, da

je pisal z bledo, jetično, »žensko« roko, o drugem, da so njegovim kitastim šapam bile ognjete oktavne se zmeraj preskromen interval. In vendar smo sredi slišali, da je ravno Liszt šel umetnici bolj »izpod roke« kakor mehkojni Chopin, kar gotovo preseneča! Znano dejstvo, da se »moška« igra z leti laže sprijazni z »žensko« igro kakor narobe, potrjuje domnevo, da se bo Emilija Dernovškova razvila v pianistko temeljitega kova.

Kjer je dinamična razsežnost manjša, tam je nagnjenje do ritmične mene večje. To je igrala pokazala zlasti v Sukovih »Poetičnih črticah« in v de Fallovi »Baskovski fantaziji«. Ravno v Suku se je zdelo, da se je ritmično najbolj razgrnila, ko da bi gutila, da se je znebila časovnih spon.

Spored je bil tako izbran, da je poslušalec lahko dobil precejšen vpogled tudi v njeno tehnično znanje. Tu človek kmalu zasluži temeljito šolo in — veliko marljivost. Gotovo ni malenkost de Fallovo »baskovsko« fluorescirajočo in spolzko jeguljo z desetimi prsti zagrabiti tako, da desnica dobro ve, kaj dela leva. Isto pa velja še o Martuccijevi drobno sekljani Tarentelli in o Lisztovem premišljenju o Dantejevem peku.

Umetnici so podarili več šopkov, napolnjenih dvorana pa ji je toplo ploskala. L. K.

Kazenske razprave na okrožnem sodišču

Za navadno sleparijo ali prevaro po terminologiji kazenskega zakona je večidel pristojen kazenski sodnik-podjonec, ko gre za zneske nad 380 lir, za prevare, ki jih je kdo izvrševal obrtnoma, ko si je ustvarjal slepar s prevarami stalen vir dohodkov pa je pristojen kazenski senat okrožnega sodišča. Senat je v petek razpravljal o nekaterih prevarah, ki jih je zakrivil samek šofer Stane Trost. Te prevare segajo še v leto 1940 nazaj. Trost je najprej oškodoval neko Anico za takratno valuto 100 din, ko ji je govoril, da rabi denar za nakup bencinske posode in se je pri tem skliceval na njenega moža, s katerim sta bila znana. Nato je februarja 1941 opeharil gostilničarjevo ženo Marijo Lasanovo za možko kolo in je ostal dolžan še večji znesek na zapitku in jedaci. Obljubil ji je, da ji bo preskrbel večjo količino stare pnevmatike in da zato rabi možovo kolo, da jo more pripeljati. Ni bilo ne pnevmatike, ne kolesa. Kolo pa je Stane pozneje zastavil na Igu, ko je tam v neki gostilni napravil večji zapitek.

Stane je dalje skušal ljudem še na druge načine izvlačiti denar. Lani oktobra je prišel k neki ljubljanski gospe in ji izvalil 450 lir pod pretezo, da bo s tem denarjem izposloval izpust njegove brata iz zaporov. Gospa mu je dala denar, a Stane ga je sam porabil. Naposled so prišle vse Trostove sleparije na dan. Po daljši kazenski preiskavi je državni tožilec dvignil proti Stanetu Tro-

stu obtožbo zaradi zločinstva obrtne prevare. Obtoženec je vse zanikal. Priče so ga močno obremenjevale. Trost je bil obsojen zaradi zločinstva prevare na 1 leto robj.

Prodaja mesa na odrezek »H«

Pokrajinski prehranjevalni zavod obvešča, da bo v ponedeljek 15. februarja 1943 kot običajno prodaja mesa na knjižice.

V svrhu kontrole morajo stranke poleg knjižice prinesiti s seboj tudi živilske nakaznice vseh družinskih članov za mesec februar, od katerih bodo mesarji odrezali črko »H«.

Petrolej za februar

Ljubljanski mestni preskrbovalni urad bo upravičencem delil nakaznice za petrolej za mesec februar od 18. do 27. t. m. tako, da pridejo 18. februarja na vrsto upravičenci z začetnicami A do Č, 19. februarja z začetnicami D do F, 20. februarja z začetnicami G do I, 22. februarja z začetnicami J in K, 23. februarja z začetnicami L do N, 24. februarja z začetnicami O in P, 25. februarja z začetnicami R do Š, 26. februarja z začetnicami T do V in 27. februarja upravičenci z začetnicami Z in Ž.

Stranke lahko dobe nakaznice za petrolej samo ob dnevih tega razporeda ter zamudnikov ne bo mogoče upoštevati. Po nakaznici naj pridejo v Mahrovo hišo na Kongresnem trgu št. 10 v I. nadstropje, soba št. 1, vsak dan od 8. do 10. in 15. do 17.

Lastniki slik in risb pred kratkim preminulega akad. slikarja Ivana Vavpotiča se lepo prosijo, da javijo svojo posest Narodni galeriji v Ljubljani, ki bo priredila meseca aprila retrospektivno razstavo umetnikovih del. Podatki so potrebni za sestavo episa o Vavpotičevem delu, za nekatere umetnine bodo pa lastniki naprošeni da jih izvolijo za razstavo posoditi. Zelo zaželjene so slike in risbe, ki jih je Vavpotič naslikal in narisal pred l. 1914, in zato prosimo njih lastnike, da se temu vabilu ne ognejo, ampak Nar. galeriji po dopisnici čim preje sporoče nahajališče.

Iz Ribnice

Naročniki naših listov in »Slovenčeve knjižnice« ter »Obisk« lahko poravnajo naročnino vsako nedeljo pri zastopniku v ribniški mlekarni od 9 do 12. Prav tam lahko izvršujejo vsa naročila, vlagajo reklamacije ter naročajo male oglase in osmrtnice.

Oglejte si zalogo knjig, ki jih lahko dobite iz Ljudske knjižarne v trgovini Govze Anice v Ribnici. V isti trgovini se sprejemajo naročila na knjižno zbirko »Naša knjiga« in »Slovenčeve knjižnice«. Zaloga molitvenikov in otroških knjig.

Logatec

Naročnino za časopise »Slovenec«, »Slov. dom«, »Domoljub« in »Slovenčeve knjižnice« za okraj Logatec lahko poravnate pri našem zastopniku, ki je v hiši g. Reje Martina v Dol. Logatcu št. 14. Tam tudi lahko naročite oglase in dobite vse informacije o časopisju in knjižnici.

Udeleženci smučarskih tekem GIL-a v Asiagu

Zamolčani Napoleon

Papež se je nad vse čudil tako nezasišanim zahtevam, ki mu jih je vrh tega cesar še nesposlljivo sporočal. Jasnó je, da jih ni mogel sprejeti, če ni hotel pretrgati državnih zvez s številnimi državami, hkrati pa si jih še napraviti za svoje sovražnike. Sicer pa je sprejetje takih zahtev pomenjalo določevati Sveti stolci, katero državo naj po francoskih političnih željah in muhah ima za prijatelja ali za sovražnika, sodelovati s Francijo v vsakršni pravični ali krivični vojski, kakor da je Sveta stolica oddelek francoske vojske. Skratka, če bi papež ugodil Napoleonovim zahtevam, bi docela uničil neodvisnost in svobodo Svete stolice, česar papež niti kot poglavar katoliškega sveta niti kot poglavar nepristranske države ni mogel storiti, da ne bi poteptal dolžnosti svoje vzvišene službe. Ko je papež vprašal glede tega za mnenje kardinalski zbor, so vsi razen enega svetovali, naj obdane Napoleonove zahteve: tisti eden je bil Francoz Bayanne, Napoleonova lutka.

Iz obširnega odgovora Pija VII. Napoleonu, naj navedemo samo tole:

»Po potrtosti, ki smo jo skusili, smo vsekakor spoznali, da zamisliti, ki jih je izreklo Vaše Velikanstvo, grozé bodisi dostojanstvu Svete stolice, bodisi najbolj večnim in najsvetejšim pravicam njegovega poglavarstva.

Mi smo namestniki večne Besede, ki ni Bog razdora, ampak miru, ki je pokončal sovraštvo in oznanil mir oddaljenim in tistim, ki so blizu. Ne naša volja, ampak sam Bog nam nalaga dolžnost, da smo v miru z vsakomur, ne da bi delali razloček med katoličani in razkolniki, med bližnjimi in daljnimi ter med tistimi, ki morejo koristiti ali škodovati. Ne moremo se izneveriti svoji službi, ki nam jo je zaupal Najvišji; toda izneverili bi se, če bi se zoper razkolnike, ki jih omenja Vaše Velikanstvo, ki (da navedemo besede Vašega Ve-

likanstva) morejo samo škodovati, vedli tako, da bi zbudili vtis, da se tudi mi vojskujemo z njimi.

Izginiti podložnike držav, ki se vojskujejo zoper Vaše Velikanstvo, ali jih zapreti v naših pristaniščih, bi pomenilo isto, kakor pretrgati vsakršno zvezo ne samo z njimi, ampak s katoličani, ki prebivajo v tistih državah. Toda ali moremo prepustiti lastni usodi toliko zvestih duš, medtem ko evangelijski prepoveduje, da ne smemo zamerjati niti iskanja ene same?

Vaše Velikanstvo nadalje pravi, naj imamo Vaše sovražnike za svoje sovražnike. To nasprotuje namenu našega božjega poslanstva, ki ne pozna neprijateljstva niti med tistimi, ki so se ločili od središča naše edinosti.

Če bi bili vendar tako nesrečni, da naše besede ne bi vplivale na srce Vašega Velikanstva, smo pripravljeni z apostolskim zatajevanjem prenesti vsakršno posledico. Sprejeli bomo vsako trpljenje, kakor da prihaja od Boga. Da, pravičnost bo zmerom zmagovala na naših ustnicah, v našem srcu bo zmerom kraljevala zvestoba do vzdrževanja nedotaknjenih pravic Svete stolice. Rajši pretrpimo vsakršno trpkost življenja, kakor pa bi se izkazali nevredne svoje službe ter bi samo za las prekoračili mejo, ki jo je začrtala naša vest.

Iz zadnjih besed je razvideti, da je Sveta stolica čutila, da se Napoleon ne bo zadovoljil z odgovorom, ampak uporabil silo. In res so si nasilja drugo za drugim sledila.

Že osem stoletij je imel papež pravico do slovesne umestitve neapeljskega kralja. Napoleon pa se ni menil za tako pravico in je sam imenoval za neapeljskega kralja Jožefa, ne da bi se prej posvetoval s papežem, kateremu je šele pozneje sporočil ime, in še to nesposlljivo, grozeče in celo posmehljivo, s tem da je namreč pooblastil Talleyranda, naj zahteva od papeža brezpogojno priznanje Jožefa za neapeljskega kralja, sicer Napoleon ne bo več priznal njega (papeža) za svetnega vladarja.

Ni še zadostoval! Napoleon je ukazal Jožetu, naj zasede Civitavecchio, tako da »Rim ne bo imel več nikakršnega dostopa do morja«.

Niti to ni zadostovalo. Napoleon je poteptal lastniško pravico in oddal v najem dvojce papeških dežel: Benevento Talleyrandu,

Pontecorvo pa maršalu Bernadottu ter se tako polastil pravice, da je dajal v najem ... papežev posest. In po vsem tem je cesar 18. aprila pisal kardinalu Feschu: »Prej ali slej bom moral kaznovati rimski dvor.«

Ko je cesar poklical Fescha iz Rima, se je ta pač prišel poslavljati od papeža (čeprav je bilo njegovo dejanje v takih okoliščinah bolj žaljivo kakor vljudno), ni se pa šel, kakor bi se moral iti, poslavljati od državnega tajnika, kardinala Consalvija, tudi ko se je ta v svoji velikodušnosti hotel posloviti od njega, da bi se spravila, je oni odklonil sprejem.

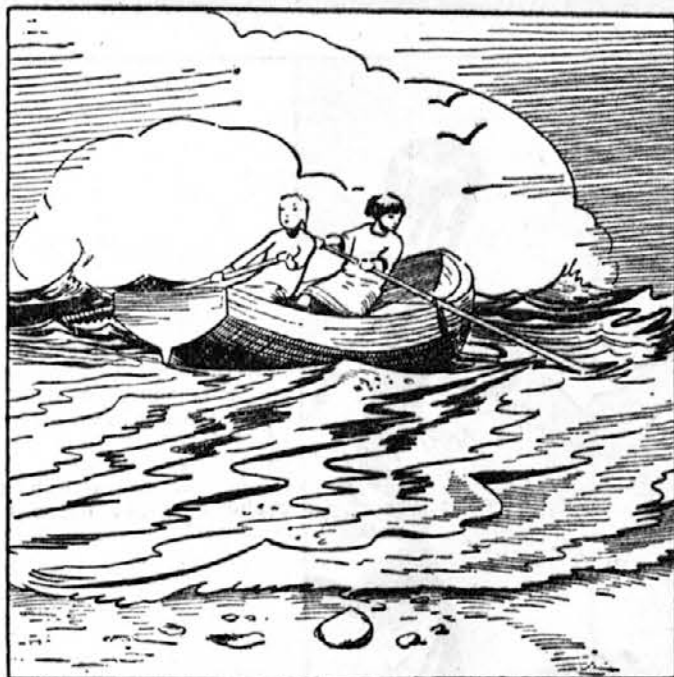
Medtem je Napoleonovo vojaštvo počasi drugega za drugim zasedalo vse pomembnejše kraje papeške države. Hkrati pa so papežu naprtili neverjetne vsote za vzdrževanje tistih vojakov, ki so se šopirili in brez vsakršne pravice prebivali v njegovi državi, medtem ko je po Rimu kar mrgolelo cesarskih vohunov.

Izjava med sprejemom.

Dne prvega julija 1806 je bil dvorni sprejem in navzoči so bili mimo vsega dvora tudi največji odličniki, med katerimi je bil papeški nuncij, kardinal Caprara. Medtem ko se je ta približal Napoleonu, da bi se mu poklonil in izkazal svoje spoštovanje, ga je cesar nabrauil, in sicer na glas, da so ga vsi navzoči slišali, potem pa začel jezljivo in nesposlljivo obsojati vedenje Svete stolice, ker je končal s temile besedami: »Pišite v Rim, da pričakujem od Njegove Svetosti nepreklicne obljube, da bo, bodisi v tej, bodisi v kaki prihodnji vojski, zaprla svoja pristanišča vsem angleškim ladjam, naj že bodo bojne ali trgovske. Če ne bom v najkrajšem času dobil izjave, ustrežajoče mojim željam, bom dal zasedsti vso papeško državo, razobesil bom cesarskega orla nad vrati vsakega njenega mesta in posestva, razdelil bom vse ozemlje v kneževine, ki jih bom dal, komur se bo meni zdelo ... Če se bo papež upiral mojim željam, bom v Rimu oklical državni zbor, kakor hitro pa bosta Rim in papeška država v mojih rokah, ju ne bom nikoli več spustil. Pišite vse to brez odlašanja in ne prikrivajte ničesar, iz papeževga odgovora bom spoznal, če ste vse povedali.«

ČAROVNIČINA

TOMAŽIČ-BERANEK

82.

Bil pa je tudi že skrajni čas, ko sta skočila oba v plitvo morje, splavala do čolna in že sta se oba potegnili nanj iz morja; sedla sta vsak k svojemu veslu in zaveslala proč od suhe zemlje.

Čarovničina hči pa si je segla v lase ter iz njih potegnila zlat glavnik, ga ročno pomočila v morje in že se je mirna morska gladina vznemirila, zgubala in se pognala v valove, ki so se valili proti obali. Dečko in ona pa sta veslala, kolikor sta le mogla.

83.

Visoki valovi so se zaganjali ob obalo in se ob njej razbijali ter se zopet prevrgli in vračali od morskega obrežja, zakaj na suhem se je ustavila razjarjena čarovnica kot kamenit stebor; iz njenih oči pa so švigale strele.

Vajina sreča, da sta mi ubežala na morje, ker sicer bi vaju zdaj raztrgala na drobne kosce in v sončni prah. Tako pa — pojdiva, kamor vaju srce vleče! — To škatlo pa imej za doto od svoje matere, čarovnice! in v morje je zagnala velika škatlo.

Smešno napihovanje brez primere

Kako je komunistično vodstvo pošiljalo v smrt zaslepljene partizane

Ljubljana, 13. febr.

Kako je komunistično vodstvo OF slepilo partizane in ljudstvo, je javnosti že znano. V samotnih krajih so proglasili enodnevne republike in »svobodo«, oropali revne vasi, nato pa »junsko« zbežali in pahnili v nesrečo prebivalstvo samo. Kako je komunistično vodstvo slepilo svoje vojske, pa zgovorno pojasnjuje naslednja naredba, ki jo je izdal »Štab 4. bataljona Krimskega odreda sl. (XX) dne 25. 8. 1942.«

»Štab 4. bataljona Krimskega odreda sl. (XX) dne 25. 8. 1942.«

Bataljonska naredba št. 10.

V bataljonu se formira Proletarski udarni oddelek, ki bo sestavljen iz samih prostovoljcev. Vsi borbeni in borbe željni tovariši partizani se pozivajo, da se takoj prijavijo za udarni oddelek. Temu oddelku bo komandoval tov. Luka in bo podrejen Štabu bataljona. Če se bo ta udarni oddelek v borbah in akcijah dobro izkazal, bo sprejet v Proletarsko udarno brigado, ki bo marširala po celotni svetli. Tovariši tega oddelka se bodo razlikovali od drugih s tem, da bodo nosili znak rdeče zvezde s rpom in klavdom.

Po potrebi se 4. četa razpusti njeno moštvo ee porazdeli v drugo in tretjo četo.

Zaradi konspiracije naj se vsi tovariši prenehajo nazivati s pravimi imeni in naj si vsakdo izbere tajno partizansko ime. Prava imena bo imel v spisku samo bataljonski politkomisar in to šifrirano. Vsi ostali spiski pravih imen naj se uničijo.

Smrt fašizmu svoboda narodu!

Komandant: Politkomisar:
Luka Suhadolc, I. r. Peter Grčar, I. r.

Kje in kako so »marširali po celotni svetli« udarne partizanske brigade? Podvigi teh brigad so znani: ropali so revno ljudstvo, zažigali cerkve, šole in domove, — in doživeli grenke poraze, kjer koli so se le pojavili. Po »čiščenju« nepokornih tovarišev in neuspehih pri Primskem in pri Bičju so bile Tomšičeva, Gubčeva in Cankarjeva brigada — sami udarni bataljoni — prisiljeni umakniti se na Gorjance in po tamkajšnjih krva-

vih izgubah na Gorskj Kotor, kjer je dobila Cankarjeva udarna brigada smrtonosni udarec. V hudih bojih je bila pobita skoraj cela Cankarjeva brigada.

Kako so »marširali po celotni svetli« omenjene brigade? Umakniti so se morale iz naše pokrajine. Njihovo »stvariško« vodstvo je poslalo te udarne bataljone v prve vrste, da so popadali kot snopje.

Partizani, ki se jim je posrečilo uiti s tega »marširanja po celotni svetli«, izpovedujejo, da je Cankarjeva brigada zdejimira in da je padlo okrog 800 ljudi. Zglašajo se nad netovariškim postopanjem bratskih partizanov, ki so jih v bojih poslali v prve vrste.

Hud poraz je doživel v nedeljo tudi udarni Sergerjev bataljon, katerega so obkrožili v Iški in ga temeljito razpršili. V borbi je po poročilih padlo okrog 60 ljudi.

Tako »marširajo« udarne partizanske brigade po »celotni svetli« in tako padajo zaslepljeni, ki se »razlikujejo od drugih« s tem, da nosijo znak — rdeče zvezde s rpom in klavdom.

Sportne vesti

Pred 20. kolom

Prva tretjina druge polovice italijanskega nogometnega prvenstva bo jutri na sporedu. Povsod bo živahno, povsod bodo trde borbe za točko, kdo si jih bo več nabral, in za »položaj« v prvenstveni tabeli.

Milano bo doma igral z zadnje plasirano Vicenzo. O zmagi Milana skoraj ne more biti dvoma. — Venezia bo doma igrala z žilavo in udarno Fiorentino. — Kdo ve, kako se bo borba končala? — Torino bo imel doma državnega prvaka Romo. Če se bo hotel še naprej držati med vodečimi, bo moral pripisati spet dve točki, sicer bo zaostal. — Tudi o koncu med Ligurio in Genovo se ne more nič reči, le to vemo, da bo borba trda. — Atalanta se bo pred domačimi pomerila z Juventusom. Tudi tu je težko reči, kako se bo brcanje končalo. — Lazio, drugi rimski klub, bo imel v gosteh velikega tekmeča za prvo mesto — Livorno. Vse-

kakor bo moral Lazio dati iz sebe vse sile, če ne bo hotel iti poražen z igrišča. Livorno pa gre, da dobi obe piki, sicer se mu Ambrosiana lahko nevarno oddalji. — Bologna se bo doma pomerila z vodečo Ambrosiano. Borba bo trda, saj bo hotela Ambrosiana obdržati vodilni položaj, pa tudi Bologna se ne bo dala kar tako. — Sosednjo Triestino pa čaka težka in dolga pot v Bari. Težko je reči, če bo zmagala, saj se bodo domačini potrudili, da bodo sami spravili obe točki. — Na splošno moremo reči, da je veliko parov, za katere je težko reči, kako se bodo končali poedini dvoboji. Gotovo je tudi, da bomo kako presenečeni in da se bo tudi vrstni red v tabelici kaj spremenil. Jutrišnja nedelja nam bo dala najbolj točen odgovor na naša ugibanja.

Hrvaška nogometna zveza je za letošnji svoj državno reprezentanco pripravila bogat program, ki ne bo lahek. V celotni bodo igrali 11 težkih mednarodnih tekem. Začeli bodo v marcu z revanžno tekmo proti Bolgariji v Sofiji. Bolgari bodo tako lahko popravili svoj lanskoletni velik poraz v Zagrebu, kjer so izgubili s Hrvati 6:0. — Aprila bodo v Zagrebu gledali romunsko predstavništvo, potem bodo z dvema moštvoma nastopili Slovaki. — Junija bodo odšli Hrvati v Bern in se pomerili v Švicerji. — Julija bosta dve tekmi v Zagrebu proti Italiji in Madžarski. Pogajajo pa se Hrvati zdaj še s Švedi. Tekma naj bi bila v Stockholmu. — Dalje se pogajanja tudi z Danci za tekmo v Kopenhagnu. — 11 koncu septembra ali v začetku oktobra bo revanžna tekma s Slovaki v Bratislavi. — Za tekmo z Nemčijo pa še niso točno domenjeni. — Torej vsekakor bogat program pri katerem bodo Hrvati lahko pokazali kaj znajo in upravičili svoj dober glas.

Kakor je določila hrvaška plavalna zveza, bodo septembra meseca v Zagrebu velike plavalne tekme, na katerih se bodo pomerili vsi najboljši evropski plavalci. Tekmovali bodo samo v treh disciplinah in sicer na 100 m, 400 m in 1500 m. To bo revija najboljših Evropecev.

Letos bo praznovala romunska športna akademija 20 letnico svojega uspešnega delovanja. Odleboj ta državna ustanova delovala še na širši podlagi, tako da ne bodo iz akademije prihajali samo usposobljeni telovadni učitelji, pač ta tudi športni strokovnjaki.

Ljubljana

Koledar

Sobota, 13. februarja: Katarina Ricci, devica; Gregor II., papež; Fuska, devica in mučenica. Nedelja, 14. februarja: 6. nedelja po razgl.; Valentin, mučenec; Ivana Valoa, sveta žena in ustanoviteljica reda; Antonin, opat.

Obvestila

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Murmayer R., Sv. Petra cesta 78.

Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo imel od sobote od 20 do ponedeljka do 8 mestni višji zdravnik dr. Ahčin Marjan, Ljubljana, Korytkova ulica 18.

Svoji internirancev in vojni ujetnikov, ki so zaradi odsotnosti internirancev ali ujetnikov potrebni podpore, se lahko še vedno prijavijo uradu za popis internirancev in vojni ujetnikov v Kresiji, vhod z Lingarjeve ulice št. 1-11 soba št. 44. Tam je treba prijaviti tudi vse spremembe (preselitev, novi naslov ali povratek) že prijavljenih internirancev ali vojni ujetnikov.

V veseloigri »Lažnivec«, ki jo je spisal Goldoni, je pač glavni krivec — ljubezen in ključni lažnivi pokloni. Ne boste ostali brez smeha, ko se lažnivost vsa kreha, v nedeljo, 14. t. m. ob 5 popoldne na »Rokodelskem odru«. Opozorjamo na predprodajo vstopnic, ki bo na dan predstave od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrankova 12/I desno.

Pianistki Marta Bizjak in Silva Hraševce priredita pod okriljem Glasbene Matice v petek, dne 19. t. m. klavirski večer v mali filharmonični dvorani. Prvi del koncertnega sporeda bo izvajala pianistka Hraševceva, drugi del pa pianistka Bizjakova. Natančni spored priobčimo v prihodnjih dneh. Začetek koncerta bo točno ob 7. predprodaja vstopnic pa od ponedeljka dalje v knjigarni Glasbene Matice.

I. produkcija glasbene šole »Slogaz«. V nedeljo, 14. februarja bo ob pol 11 popoldne v Slogini glasbeni dvorani v Pražakovi ulici 19 produkcija operne šole; nastopijo gojenci pevskega oddelka z zanimivim sporedom. Vstop proti sporedu, ki se kupi ravnotam.

Jutri je zadnja prilika, ki vam jo nudi frančiškanski oder z uprizoritvijo zabavne burke »Svojeglavček« ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani. Izreden uspeh, ki ga je igra doživela pri prvih dveh razprodanih predstavah, vam jo zagotovi, da vas bo igra v vsakem oziru zadovoljila in vam nudila dovolj predpustnega razvedrila. Pohitite z nakupom vstopnic v predprodaji v trgovini Sfiligol in jutri, na dan predstave, od 10 do 12 dop. ter dve uri pred pričetkom predstave pri dnevnih blaginji.

Sadjarška in vrtnarska podružnica Ljubljana I vabi člane, ki so naročili zelenjadna semena in semenski fiziol, da pridejo ponj v dne od 13 do 18. t. m. popoldne med 15 in 16 k podružničnemu predsedniku dr. Spiller-Muysu, Erjavčeva 4a, drugo nadstropje. Istočasno se bodo sprejemala naročila sadnega drevja za splošno saditev.

Vstopnice, kupljene za četrtkovo »Thaise«, veljajo za prvo prihodnjo uprizoritev te predstave, ki bo predvidoma prihodnji teden.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Sobota, 13. febr. ob 17.30: »Primer dr. Hirnat. Red B.

Nedelja, 14. febr. ob 14: »Ples v Trnovem«. Izven. Cene od 15 lir navzdol. — Ob 17.30: »Mirandolina«. Izven. Cene od 20 lir navzdol. Ponedeljek, 15. febr.: zaprto.

Opera:

Sobota, 13. febr. ob 17: »Seviljski brivci«. Izven. Gostovanje člana rimske Kraljeve Opere, baritonista Giuseppa Taddeia. Cene od 40 lir navzdol.

Nedelja, 14. febr. ob 14: »Slepa miš«. Opereta. Izven. Cene od 24 lir navzdol. — Ob 17.30: »Sestra Angelika«. — Balet iz »Thaise«. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Ponedeljek, 15. febr.: zaprto.

ROKODELSKI ODER

Nedelja, 14. febr. ob 5 popoldne: »Lažnivec«. Opozorjamo na predprodajo vstopnic, ki bo v nedeljo od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrankova 12/I desno.

Celovski hokejisti so pred nedavnim nastopili na Jesenicah proti domačinom. Čeprav je hokej na Jesenicah še zelo mlad, je vendar domačinom uspelo, da so izgubili le z 2:0, kar je za Gorince vsekakor častno. Med domačini je bil najboljši Knific, ki se ne počuti dobro samo na zelenem nogometnem polju ali na smučkah pač pa tudi na gladki ledeni ploskvi.

Edgar Wallace:

Žabar s krinko

Dik, ki ni vedel, da ima Elk tudi rodbino, je bil ob tej prošnji presenečen.

»To mi je pa zelo žal,« je rekel z občutkom obžalovanja.

Elk je ves ožogel vzdihnil.

»Da, nekaj posebno težkega me je zadelo. Rad bi vam to povedal. Ali bi bili tako ljubiznivi, gospodična Bennetova, in bi naju pustili za trenutek sama?«

Dik se je dvignil in sledil detektivu do vrat. Nato je rekel hitro, toda tiho: »Ob eni po polnoči so zabarji vlomili v ministerstvo in ukradli iz safeja kopijo pogodbe, ki ste jo predali ministru, ter z njo pobegnili.«

Eta je na skrivaj pogledala na Dika. Elkov tajnost ni nikogar kaj posebno presenetila. S počasnim korakom se je vrnil k mizi.

»Bojim se, da bom moral oditi,« je rekel. »Elkova tajnost namreč zahteva tudi mojo prisotnost v mestu.«

Eli ni bilo prav, da bo Dik moral oditi, in kar žalostna je bila.

Dik in Elk sta se hitro poslovila in odšla. V avtu je začel Elk pripovedovati:

»Lord Farnley, minister za zunanje zadeve, je preživel soboto v svoji hiši v mestu. Studiral je dve novi klavzuli pogodbe, ki bi naj bili sprejeti na pred-

log amerikanskega poslanika, ki je zavzel kot navadno nekako pokroviteljsko stališče. In res mu je kot običajno uspelo, da se bodo vnesle nove točke, ki bodo v korist njegovi državi; tičejo pa se ladijskih transportov. Lord Farnley je položil dokument v safe. Safe, ki ga je naredila tvornica, je eden zadnjih izdelkov in solidno narejen. Vzdani je v steno njegove delovne sobe. Jeklena vrata safeja je dvakrat zaklenil, pregledal, če alarmni zvonec še deluje, potem pa je šel k počitku. Po kosilu šele je imel priložnost odpreti safe. Po vsej verjetnosti se safejevih vrat sploh nihče dotaknil ni. Minister je vtaknil, ko je hotel po kosilu nadaljevati s studijem pogodbe, ključ v ključavnico in ga zavrtel. Ničesar sumljivega ni bilo opaziti; ključ je odpiral kot po navadi. Potegnil je za ročaj in ta se je dal tudi lahko potegniti. Safe je bil odprt, a dokument z vsemi pripombami in korekturami je manjkal.

»Kako pa so prišli v hišo,« je vprašal Dik, medtem ko je avto drvel po deželni cesti.

»Skrozi okno shrambe. Hišnikove shrambe so prav take, ko da jih je sezidal razbojniški stavbenik,« je menil Elk. »Vsekakor pa je bilo delo trdo. Vlom je bil izvršen tako precizno, kot ga nisem videl že celih 20 let. Le dva

18 moža na vsem svetu bi bila sposobna, da bi na takšen način vlomila v safe. Nobenih prstnih odtiskov nikjer, nobenih lukenj, zvrtnih v safe. Vse je bilo v najlepšem redu in lepo opravljeno. Naravnost užitek je proučevati tak lep vlom.«

»Upam, da se je lord Farnley skoraj tako razveselil ob pogledu na prazen safe kot vi,« je odgovoril Dik slabe volje.

Elk je kihnil.

»Povedati vam moram, da ni bil ravno najboljši volje,« je dejal. »Vsaj takrat ne, ko sem šel od njega.«

Njegovo lordstvo ni bilo nič boljše volje, ko se je Elk vrnil.

»To je naravnost strašno, gospod Gordon! Danes zvečer imamo kabinetno sejo, na kateri bomo morali obravnavati ta neljubi dogodek. Ministrski predsednik se je samo zaradi tega vrnil v mesto. To pomeni zame politično katastrofo.«

»Ali mislite, da moremo dolžiti za ta vlom žabarje?« je vprašal Dik.

Farnleyev odgovor je bil zgolj v tem, da je odprl vrata safeja in pokazal na praznino. Na notranji strani je bil videti bel odtis, točno kakšen, kakršnega je Elk videl na podobnih stanovanjskih vrat gospoda Broada.

Nestrokovnjak sploh ne bi mogel priti na to, na kakšen način je bil safe odprt. Elk je imel s takšnimi rečmi že večkrat posla in je temeljito razložil, kako so vlomili.

Takole je razlagal:

»Vlomilci so najprej odstranili ročaj, nato pa odprtno, ki je nastala zaradi odstranitve ročaja, napolnili z razstrelivom in uničili ključavnico. Pri tem pa ni mogel nihče od stanovalcev slišati niti poka. Uporabljali so namreč tudi ublažilec poka. Trdno sem prepričan, da sta le dva moža na svetu, ki sta sposobna narediti kaj tako prekanega.«

»In kdo sta ta dva?«

»Mladi Harry Lime je eden od njiju. On pa že več let trohni pod zemljo. Drugi pa se imenuje Saul Morris. A tudi ta je že pod zemljo.«

»Pa ne boste še menda trdili, da mrlič vlamjajo! Nujno bi vam torej svetloval, da se ozrete po kakem tretjem strokovnjakem vlomilcu, ki je tudi sposoben kaj takega kot onadva,« je dejal minister precej razburjen.

Elk je zmajal z glavo.

»To mora biti res kak tretji in najbolj brijten od vse bratovščine,« je menil Elk godrnjaje. »Poznam vso to družbo: Wal Cormon; Juri, imenovan podgana; dalje Billy Harp, Ike Velleco, Phenny Moore. To so najbolj znani vlomilci, a mirne duše lahko prisežem, da ni bil nihče izmed teh. To je res mojstro delo, ekselencija, naravnost umetniško izvršeno. Takega mojstra le redko srečamo.«

Minister, ki je nekaj časa zelo potrpežljivo poslušal to razlago, je odšel iz svoje delovne sobe ter pustil oba moža sama.

»Gospod kapetan,« je rekel Elk, ko se je minister odstranil, »ali morda ve-

ste, kje je bil stari Benett zadnji noč?« Elkov glas je bil mehak, toda Dik je razumel vprašanje in takoj domel, da pomeni to za starega Bennetta veliko nevarnost. Čutil pa je istočasno, da je Eto še bolj vznemirjen.

»Bil je skoraj vso noč zdoma,« je odgovoril. »Gospodična Bennetova mi je rekla, da je že v petek odšel zdoma ter se vrnil domov šele davi navezoval, ko se je komaj dani. Toda zakaj me vse to sprašujete?«

Elk je potegnil iz žepa kos papirja, ga počasi razgrnil in si nadel naočnike.

»Eden mojih sodelavcev mi je sestavil seznam, kje je Bennett hodil, ko je bil zdoma,« je rekel. »To ni bilo preveč težko, ker mu je najboljša podatke dala žena, ki pri njih pospravlja in ta ima izvrsten spomin. V preteklem letu je bil petnajstkrat zdoma, in vsakokrat, kadar ni bil doma, se je zgodil kak zločin.«

Dik je globoko sodel.

»In kaj vi mislite o tej stvari?« ga je vprašal.

»Jaz menim,« je rekel Elk odločno, »če nima Bennett nobenega tehtnega opravičila za odsotnost v pretekli noči, ga bom aretiriral. Nisem imel časti osebno spoznati Saula Morrisa niti Harrya Limea, ki sta živila, preden so meni zaupali tako važne rešitve. Toda če me vse skupaj ne vara, se mi zdi, da Saul Morris še živi. Sedaj se bom peljal nazaj v Hornham z namenom, da obiščem starega Bennetta in pričakujem, doživetje vstajenja mrtvega vlomilca.«

